

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

VERSLAG

VAN DE 97ste ZITTING VAN DE

INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE

(Genève, 28 mei - 13 juni 2008)

SZW/IZ/IA

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Internationale Zaken
Afdeling Internationale Aangelegenheden

Inhoudsopgave

Deel I

- 1.1 Inleiding en samenvatting
 - 1.1.1 Speech Minister P.H. Donner, uitgesproken door Directeur Internationale Zaken Dhr. L.C. Beets, 10 juni 2008
 - 1.1.2 Samenstelling Koninkrijksdelegatie
- 1.2 Agenda van de Internationale Arbeidsconferentie van 2008 (97ste zitting)

Deel II

Behandeling vaste onderwerpen

- 2.1a Rapporten van de voorzitter van de Beheersraad en van de DG
- 2.1b Global report in het kader van de follow-up van de IAO declaratie inzake fundamentele principes en rechten op het werk (thema 2008: vrijheid van vakvereniging in de praktijk: *lessons learned*)
- 2.2 Financieel comité van overheidsvertegenwoordigers
 - 2.2.1 Tweede rapport van het financieel comité van overheidsvertegenwoordigers
- 2.3 Comité inzake de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen
 - 2.3.1 IMEC-verklaringen
 - 2.3.2 Lijst individuele gevallen
 - 2.3.3 Interventie Nederland met betrekking tot verdrag 94
 - 2.3.4 EU verklaring, ILO conclusies Colombia
 - 2.3.5 EU verklaring, ILO conclusies Wit-Rusland
 - 2.3.6 EU verklaring, ILO conclusies Zimbabwe
 - 2.3.7 EU verklaring, ILO conclusies Birma

Deel III

Behandeling onderwerpen door de Beheersraad op de agenda geplaatst

- 3.1 Bevordering van werkgelegenheid op het platteland ten behoeve van armoedebestrijding
 - 3.1.1 Resolutie bevordering van werkgelegenheid op het platteland ten behoeve van armoedebestrijding
 - 3.1.2 Amendement van het concept flexicurity
 - 3.1.3 IMEC en EU verklaringen
- 3.2 Vaardigheden ten behoeve van een verbeterde productiviteit, groei van de werkgelegenheid en ontwikkeling
 - 3.2.1 IMEC en EU verklaringen
 - 3.2.2 Resolutie Vaardigheden ten behoeve van een verbeterde productiviteit, groei van de werkgelegenheid en ontwikkeling
- 3.3. Het versterken van de capaciteit van de IAO in het assisteren van de Leden bij het bereiken van hun doelstellingen in de context van globalisering, vervolg op ILC 2007
 - 3.3.1 IMEC en EU verklaringen
 - 3.3.2 Proposed ILO declaration on social justice for a fair globalization, resolution Strengthening the ILO's capacity to assist its Members' efforts to reach its objectives in the context of globalization

Deel IV

- 4.1 Agenda voor de Internationale Arbeidsconferentie van 2009 (98ste zitting)

DEEL I

INLEIDING / AGENDA

1.1 Inleiding en samenvatting

Algemeen

De 97^e zitting van Internationale Arbeidsconferentie (IAC) van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) vond plaats van 28 mei – 13 juni 2008. Als voorzitter van de Conferentie werd gekozen: de heer Salamin, minister van Arbeid en Sociale Ontwikkeling (Argentinië). Tot vice-voorzitters werden gekozen de heer Louh (Algerije) namens de overheden, de heer Tabani (Pakistan) namens de werkgevers en mevrouw Diallo (Guinea) namens de werknemers.

De heer Palacios de Rioja (Venezuela) trad op als voorzitter van de regeringsgroep, terwijl de heer Funes de Rioja (Argentinië) en de heer Trotman (Barbados) optraden als voorzitters van respectievelijk de werkgevers- en de werknemersgroep.

De tripartiet samengestelde Koninkrijksdelegatie bestond uit vertegenwoordigers van Nederland, Aruba en de Nederlandse Antillen. Gedelegeerden van de Nederlandse overheid waren drs. L.C. Beets, directeur Internationale Zaken bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en mr. B.J. van Eenennaam, buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden te Genève.

De heer Beets sprak namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, P.H. Donner, op 10 juni 2008 de plenaire vergadering toe (zie bijlage 1.1.1). Mevrouw Kneppers-Heijnert en mevrouw Vedder-Wubben, beide lid van de Eerste Kamer, en mevrouw Smilde, lid van de Tweede Kamer, bezochten de IAC op 3 en 4 juni 2008.

De samenstelling van de Koninkrijksdelegatie is opgenomen in bijlage 1.1.2.

Inhoud

In de plenaire zittingen van de IAC is gediscussieerd over de rapporten van de voorzitter van de Beheersraad en van DG Somavia. Het rapport van de voorzitter van de Beheersraad bevatte een overzicht van de implementatie van IAO programma's in 2006-07. Van DG Somavia waren er twee rapporten: een rapport over "*Decent work: some strategic challenges ahead*", met als bijlage een rapport over de situatie van werknemers in de bezette Arabische gebieden en het jaarlijkse *global report* dat dit jaar in het teken stond van de vrijheid van vakvereniging in de praktijk.

In het *Comité inzake de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen* werd, als ieder jaar, een speciale zitting gewijd aan de naleving door *Birma* van Verdrag nr. 29 (dwangarbeid). De meeste sprekers gingen in hun interventies in op de cycloon Nargis en spraken hun medeleven uit voor het Birmees volk dat sterk onder de natuurramp had geleden. Tevens riepen de meeste sprekers de Birmeese overheid op geen dwangarbeid in te zetten in de wederopbouwfase. Het werk van de IAO *Liaison Officer* werd ondersteund en gewaardeerd en de verlenging van het klachtenmechanisme met 12 maanden (na maart 2008) werd breed verwelkomd.

Ook *Wit-Rusland* werd opnieuw in het comité besproken. Het niet in vrijheid opereren van vakbonden in Wit-Rusland is al jaren onderwerp van discussie binnen de IAO. Hoewel er stappen in de goede richting zijn gezet, concludeerde het comité dat de veranderingen van de regering vooral cosmetisch en niet substantieel waren, waardoor de kernaanbevelingen nog steeds niet waren geïmplementeerd.

Zimbabwe verscheen opnieuw niet voor het comité voor bespreking van het schenden van arbeidsrechten. Het comité veroordeelde in de conclusies Zimbabwe voor het gebrek aan respect

voor het toezichthoudende systeem van de IAO door 2 achtereenvolgende jaren niet te verschijnen. Het sprak teleurstelling uit over het feit dat Zimbabwe bleef weigeren technische assistentie te aanvaarden en riep de regering op haar verplichtingen na te komen en volledig met de IAO samen te werken. Tijdens de Beheersraad die aansluitend aan de IAC volgde, riepen de werknemers op tot een klachtenprocedure op basis van artikel 26 van het IAO Statuut en een onderzoekscommissie op te richten. Hier zal tijdens de Beheersraad van november 2008 een besluit over worden genomen.

Colombia werd op vrijwillige basis besproken in het comité. Het comité wees op de significante inspanningen van de regering, maar sprak ook zorg uit over het voortgaande geweld en de straffeloosheid. Het concludeerde dat snelle maatregelen nodig waren om naleving van het verdrag te versterken.

Tijdens de *algemene beschouwingen* van het comité werd voorts gesproken over de werkmethode van het comité en over de IAO-instrumenten over arbeidsvoorwaarden in de publieke sector.

Tijdens de zitting van het *Financiële comité* van overheidsvertegenwoordigers bestond er met name discussie over de overheveling van het zogenaamde “net premium” (een door wisselkoersverschillen ontstaan overschot) naar het gebouwenfonds ter financiering van de renovatie van het IAO hoofdkantoor. Hoewel het hierover tijdens de Beheersraad van maart bereikte compromis niet werd opgebroken, herhaalden verschillende overheden hun reeds eerder geuite zorgen ter zake.

In het *Comité versterken van de capaciteit van de IAO om de leden te helpen hun doelen te bereiken in de context van globalisering* werd na lange tripartiete onderhandelingen een akkoord bereikt over een verklaring met als titel “sociale rechtvaardigheid voor een eerlijke globalisering”, waarin de missie van de IAO uiteen wordt gezet in de context van een globaliserende wereld. De verklaring legt de vier doelstellingen van de decent work agenda vast, de verplichtingen van de leden van de organisatie in deze, alsook hoe de IAO dient te worden versterkt om haar leden hierin bij te staan. De verklaring gaat gepaard met een resolutie waarin het Bureau wordt verzocht om een concreet implementatieplan dat dient te worden voorgelegd aan de Beheersraad van november 2008.

In het *Comité Vaardigheden voor hogere productiviteit, werkgelegenheidsgroei en ontwikkeling* werd ingegaan op de vraag hoe landen de vaardigheden van hun inwoners kunnen ontwikkelen om op die manier de arbeidsparticipatie én -productiviteit te verhogen. De discussies in het Comité leidden tot conclusies over bijvoorbeeld het belang van *core skills* en *lifelong learning*, de link tussen arbeidsmarkt en onderwijs, het belang van *skills forecasting* en de noodzaak om vaardighedenbeleid te ontwikkelen voor bijzondere doelgroepen zoals vrouwen, gehandicapten en ouderen. Het *Office* is gevraagd bij toekomstige activiteiten de conclusies van het Comité in acht te nemen.

Met het *Comité ‘Promotion of rural employment for poverty reduction’* stond na 20 jaar rurale werkgelegenheid weer op de agenda van de Internationale Arbeidsconferentie. De uitdagingen die toen werden geconstateerd blijken nog steeds relevant. In het rapport van het Bureau wordt de Decent Work Agenda (DWA), en meer specifiek de Global Employment Agenda, als raamwerk geboden voor rurale werkgelegenheidscreatie ten behoeve van armoedebestrijding. De werkgevers gingen in hun betoog voornamelijk in op de werkgelegenheidspijler van de DWA. Zij wezen op het belang van een goed (institutioneel) raamwerk waarbinnen bedrijvigheid zich kan ontwikkelen. De werknemers onderstreepten vooral het belang van de overige pijlers van de DWA, sociale dialoog, internationale arbeidsnormen en sociale bescherming. De

overheden namen een meer gebalanceerde positie in en benadrukten het belang van een integrale benadering met aandacht voor alle vier de pijlers van de DWA.

De discussies in het comité hebben geresulteerd in een tweetal resoluties. De eerste betreft de conclusies uit het comité welke ingaat op de vier pijlers van de DWA en de verschillende rollen van de overheid, sociale partners en de IAO in de promotie van rurale werkgelegenheid ten behoeve van armoedebestrijding. De tweede is een initiatief van de werknemers en betreft een oproep aan de IAO tot het organiseren van een tripartiete *technical workshop* over de effecten van de wereldwijde voedselcrisis op decent work.

1.1.1 TOESPRAAK MINISTER DONNER, UITGESPROKEN
DOOR DIRECTEUR INTERNATIONALE ZAKEN
DHR. L.C. BEETS, 10 JUNI 2008

1.1.2 SAMENSTELLING VAN DE KONINKRIJKSDELEGATIE

1.1.2 Samenstelling van de koninkrijksdelegatie

MINISTERS ATTENDING THE CONFERENCE

Mr. DONNER, Piet Hein, Minister for Social Affairs and Employment

Mr. TJIN ASJOE, Elvis, Minister of Economic and Labour Affairs, Netherlands Antilles

Accompanied by:

Mr. SCHROVER, Stephan, Spokesperson, Communication Directorate, Ministry of Social Affairs and Employment

Mr. ALEJANDRA, Humphrey, Directorate of Labour, Netherlands Antilles

GOVERNMENT DELEGATES (G)

Mr. BEETS, Lauris, Director International Affairs, Ministry of Social Affairs and Employment

Mr. VAN EENENNAAM, Boudewijn, Permanent Representative, Geneva

SUBSTITUTE DELEGATES

Mr. BEL, Wim, Head, Directorate for International Affairs, Ministry of Social Affairs and Employment

Mr. Driessen, Edo, First Secretary, Permanent Mission, Geneva

ADVISORS

Ms. CALON, Monique, Policy Advisor, Ministry of Social Affairs and Employment

Mr. VAN DIJK, Wiebren, Policy Advisor, Ministry of Social Affairs and Employment

Ms. ELS, Virlene, Policy Advisor, International Labour Affairs, Netherlands Antilles

Ms. HUBER, Jos, Policy Advisor, Ministry of Social Affairs and Employment

Ms. VAN DER LOUW, Cynthia, Policy Advisor, Ministry of Social Affairs and Employment

Mr. RUNHAAR, Job, Policy Advisor, Ministry of Foreign Affairs

Mr. DE VOS, Rutger, Policy Advisor, Ministry of Social Affairs and Employment

OTHER PERSONS ATTENDING THE CONFERENCE (G)

Mr. BRINKMAN, Onno, Policy Advisor, Ministry of Social Affairs and Employment

Mr. CAMPS, Maarten, Director General, Ministry of Social Affairs and Employment

Mr. EL HAGE, Burney, Commissioner for Economic and Social Affairs, Bonaire, Netherlands Antilles

Ms. GRILK, Marianne, Policy Advisor, Ministry of Social Affairs and Employment

Ms. KNEPPERS-HEIJNERT, Liesbeth, Member of Parliament

Ms. SMILDE, Margreeth, Member of Parliament

Ms. VEDDER-WUBBEN, Ria, Member of Parliament

Ms. VAN WISSEN, Rianne, Ministry of Social Affairs and Employment

EMPLOYERS DELEGATE (E)

Mr. RENIQUE, Chiel, Head of Education and Training Department, Confederation of Netherlands Industry and Employers VNO-NCW

SUBSTITUTE DELEGATE

Mr. VAN DEN BRAAK, Jan Willem, Permanent delegate at EU Brussels, Confederation of Netherlands Industry and Employers VNO-NCW

EMPLOYERS ADVISORS

Mr. VAN DER GRIND, Gerard, Manager Social Economic Affairs, Confederation of Netherlands Industry and Employers VNO-NCW

Mr. THODE, Amerigo, Vice Chairman, Chamber of Commerce, Curacao, Netherlands Antilles

OTHER PERSONS ATTENDING THE CONFERENCE (E)

Mr. WIENTJES, Bernard, President, Confederation of Netherlands Industry and Employers VNO-NCW

Mr. BOUT, Jan Karel, Director, Dutch Employers' Cooperation Programme (DECP)

WORKERS DELEGATE (W)

Ms. VAN WEZEL, Annie, Policy Advisor, Netherlands Trade Union Confederation (FNV)

SUBSTITUTE DELEGATE

Ms. VRIELING, Margreet, Policy Advisor, National Federation of Christian Trade Unions in the Netherlands (CNV)

WORKERS ADVISORS

Mr. SIECKER, Martin, Policy Advisor, National Federation of Christian Trade Unions in the Netherlands (FNV)

Ms. VAN WESTERLAAK, Lucia, Policy Advisor, National Federation of Christian Trade Unions in the Netherlands (FNV)

Mr. COVA, Pablo, Policy advisor, Sentral de Sindikato Korsou (SSK), Netherlands Antilles

OTHER PERSONS ATTENDING THE CONFERENCE (W)

Ms. JONGERIUS, Agnes, President, Confederation of Netherlands Trade Unions (FNV)

Mr. MEIJER, Leon, policy advisor, National Federation of Christian Trade Unions in the Netherlands (CNV)

Mr. PAAS, René, President, National Federation of Christian Trade Unions in the Netherlands (CNV)

Mr. VAN NOREL, Jan Gerrit, programme director, National Federation of Christian Trade Unions in the Netherlands (CNV)

1.2 AGENDA VAN DE INTERNATIONALE
ARBEIDSCONFERENTIE 2008

(97ste ZITTING)

1.2 Agenda van de Internationale Arbeidsconferentie van 2008 (97ste zitting)

Vaste onderwerpen

- 2.1 (a) Rapporten van de Voorzitter van de Beheersraad en van de Directeur-Generaal
- (b) Global report in het kader van de follow-up van de IAO declaratie (thema 2008: vrijheid van vakvereniging in de praktijk: *lessons learned*)
- 2.2 Financieel comité van overheidsvertegenwoordigers
- 2.3 Comité inzake de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen

Behandeling onderwerpen door de Beheersraad op de agenda geplaatst

- 3.1 Bevordering van werkgelegenheid op het platteland ten behoeve van armoedebestrijding
- 3.2 Vaardigheden ten behoeve van een verbeterde productiviteit, groei van de werkgelegenheid en ontwikkeling
- 3.3. Het versterken van de capaciteit van de IAO in het assisteren van de Leden bij het bereiken van hun doelstellingen in de context van globalisering, vervolg op ILC 2007

DEEL II

BEHANDELING VASTE ONDERWERPEN

**2.1 (A) RAPPORTEN VAN DE VOORZITTER VAN DE
BEHEERSRAAD EN VAN DE DIRECTEUR-GENERAAL**

2.1.1 (A) REACTIE VAN DE DIRECTEUR GENERAAL

2.1 (B) GLOBAL REPORT IN HET KADER VAN DE FOLLOW-UP
VAN DE IAO DECLARATIE INZAKE FUNDAMENTELE
PRINCIPES EN RECHTEN OP HET WERK THEMA 2008:
VRIJHEID VAN VAKVERENIGING IN DE PRAKTIJK: *LESSONS
LEARNED*

2.1 (b) Global report in het kader van de follow-up van de IAO declaratie inzake fundamentele principes en rechten op het werk (thema 2008: vrijheid van vakvereniging in de praktijk: *lessons learned*)

Algemeen

Het follow-up mechanisme van de in 1998 door de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) aangenomen Verklaring over fundamentele principes en rechten op het werk bestaat uit twee delen. Het eerste deel is de bespreking tijdens iedere maatzitting van de Raad van Beheer van de IAO van de jaarlijkse rapportage van de landen die niet alle fundamentele arbeidsnormen hebben geratificeerd. Het tweede deel van de follow-up is het zogenoemde *Global Report*. De Directeur-Generaal van de IAO presenteert ieder jaar tijdens de Conferentie een rapport over een van de vier categorieën van fundamentele rechten. Deze categorieën zijn:

- 1) de fundamentele vakbondsrechten (laatst besproken in 2004; opnieuw in 2008);
- 2) gedwongen arbeid en slavernij (2005; 2009);
- 3) kinderarbeid (2006; 2010);
- 4) discriminatie op het werk (2007; 2011).

Dit jaar wordt in het *Global Report* een wereldwijd beeld geschetst van de ontwikkelingen in de praktijk betreffende de vrijheid van vakvereniging. Het rapport behandelt de stand van zaken in alle lidstaten van de IAO. Hierbij maakt het niet uit of een lidstaat de fundamentele verdragen 87 en 98 op het terrein van vrijheid van vakvereniging en collectief onderhandelen al dan niet heeft geratificeerd.

Het *Global Report* dient als basis voor:

- het vaststellen van de effectiviteit van de door de IAO verleende ondersteuning aan een lidstaat;
- het vaststellen van prioriteiten en actieplannen voor technische samenwerking voor de periode van vier jaar volgend op de bespreking in de Conferentie.

Nederland is onverminderd pleitbezorger van het belang van de naleving van de fundamentele arbeidsnormen.

Het *Global Report* biedt een uitgebreid overzicht van de wijze waarop het recht van vereniging en collectief onderhandelen op dit moment in de wereld wordt toegepast. Volgens de relevante IAO-verdragen hebben werknemers en werkgever het recht om zich te verenigen om hun belangen te behartigen en om collectieve afspraken te maken. Dit recht is een fundamenteel basisrecht dat een noodzakelijke voorwaarde is voor fatsoenlijke arbeidsomstandigheden. Nationale overheden dienen zorg te dragen voor een klimaat waarin werknemers en werknemers van dit recht gebruik kunnen maken. De IAO-Verdragen 87 en 98 die staten verplichten het recht van vereniging en collectief onderhandelen te implementeren zijn nog niet door alle landen geratificeerd. Ook in landen die de verdragen wel hebben geratificeerd is het recht van vereniging en collectief onderhandelen helaas geen vanzelfsprekendheid. Het rapport biedt een uitgebreid overzicht van de stand van zaken en de veranderende context (globalisering, nieuwe soorten werk, veranderende arbeidsovereenkomsten en nieuwe uitdagingen op het gebied van technologie en gezondheid) waarin het recht van vereniging en collectief onderhandelen zich moet ontwikkelen. Het recht van vereniging en van collectief onderhandelen wordt steeds vaker internationaal geregeld door middel van '*International Framework Agreements*', '*Development Finance Institutions*' en bilaterale en multilaterale vrije handelsverdragen. Deze ontwikkelingen spelen een belangrijke rol in het promoten van goede arbeidsverhoudingen. Het rapport biedt bovendien inzicht in de ontwikkelingen in specifieke sectoren (landbouw, publieke sector, onderwijs, gezondheidszorg, olie & gas industrie, retail en transport), specifieke

gebieden (export processing zones) en voor specifieke groepen (migranten en informele arbeiders) en geeft aan hoe hierop moet worden voortgebouwd.

Inspanningen zullen vooral worden gedaan op de gebieden: 1. Ratificatie en implementatie van de IAO-Verdragen. 2. Ondersteuning bieden aan lidstaten. 3. Verbeteren van de kennis binnen de IAO. Nederland onderschrijft het belang van de inspanningen van de IAO op dit gebied en onderschrijft de noodzaak om op te blijven komen voor het recht van vereniging en collectief onderhandelen. Nederland is zeer verheugd met dit zeer gedegen rapport en ziet hierin een goede basis om de komende jaren verder te werken aan het wereldwijd promoten van het fundamentele recht van vereniging en collectief onderhandelen.

2.2 FINANCIEEL COMITÉ VAN OVERHEIDSVERTEGENWOORDIGERS

2.2 Financieel comité van overheidsvertegenwoordigers

De vergadering van het Financiële Comité kon vrij snel en effectief worden afgerond, voornamelijk vanwege het feit dat de meeste onderwerpen reeds behandeld waren tijdens de Beheerraad van maart 2008. De resoluties inzake de vaststelling van de contributiebijdrage van de nieuwe lidstaat Marshall Eilanden, de samenstelling van het Administratieve Tribunaal van de IAO, alsook de wijziging van de statuten die het mondeling horen door dit Tribunaal tot een discretionaire bevoegdheid maken, zijn allen zonder enige discussie aangenomen. Ook het financiële rapport en de financiële verklaring door de externe auditor waren reeds kort tevoren behandeld in de Beheersraad en marge van de IAC. Bij deze gelegenheid heeft Nederland namens IMEC het Bureau verzocht om werk te maken van de aanbevelingen. In het Financiële Comité heeft NL slechts verwezen naar de desbetreffende IMEC verklaring (zie bijlage 2.2.1).

Wel bestond er nog enige discussie over het besluit het zogenaamde *Net Premium* (overschot als gevolg van wisselkoersverschillen tussen CHF en USD) over te maken naar het gebouwenfonds met het oog op de renovatie van het IAO hoofdkwartier. Hierbij was voornamelijk sprake van een herhaling van standpunten die de constituenten reeds tijdens de Beheerraad in maart kenbaar hadden gemaakt. De werknemers stelden dat het voorliggende besluit een consensus betrof die resulteerde uit de lange tripartiete onderhandelingen hierover in maart. Zweden, Denemarken, Finland en IJsland steunden (evenals de meeste andere overheden) het besluit onder de voorwaarde dat dit een uitzondering zou blijven. Verdere financiering van de renovatie zou volgens hen moeten worden meegenomen in het reguliere budget. Canada gaf aan niet in de weg van de consensus te willen staan, maar herhaalde dit een slechte gang van zaken te vinden, gezien er werd afgeweken van de financiële regels. Australië ondersteunde de beslissing, mede omdat de renovatie van het hoofdkwartier het grootste risico was voor de IAO vanwege de grote veiligheidsrisico's die hiermee gepaard gingen. Nederland, gesteund door Oostenrijk, Duitsland en Hongarije, gaf aan de bereikte consensus te respecteren, maar dat dit een uitzondering moest blijven, dat elke bijdrage in dit kader moest worden afgetrokken van eventuele toekomstige bijdragen aan de renovatie en dat verder geen substantiële beslissingen konden worden genomen m.b.t. de renovatie zolang er nog geen *capital masterplan* voor handen was. Het besluit is aldus aangenomen.

2.2.1 TWEEDE RAPPORT VAN HET FINANCIËEL COMITÉ VAN OVERHEIDSVERTEGENWOORDIGERS

2.3 COMITÉ INZAKE DE TOEPASSING EN NALEVING VAN VERDRAGEN EN AANBEVELINGEN

2.3 Comité inzake de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen

In dit comité wordt de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen van de IAO besproken. Leidraad hierbij is het rapport van het IAO Comité van Deskundigen. Het comité inzake de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen koos Noemi Rial (regering, Argentinië) tot voorzitter en Ed Potter (werkgever, Verenigde Staten) en Luc Cortebeek (werknemer, België) als vice-voorzitters. Jinno Nkhambule (regering, Swaziland) was opnieuw rapporteur.

Het rapport van het comité bestaat uit drie onderdelen.

Deel I: algemene beschouwingen

Hierin komen algemene vraagstukken met betrekking tot internationale arbeidsnormen aan de orde.

Werkmethodes van het comité

Er werd gediscussieerd over de werkmethodes van het comité, waaronder de criteria voor selectie van de individuele gevallen die tijdens de conferentie worden besproken. Deze criteria zijn o.a. het commentaar van de IAO Deskundigen, de kwaliteit van antwoord van een regering of het ontbreken van een antwoord, de ernst en het voortduren van de tekortkomingen, de urgentie van de situatie en het commentaar van de sociale partners. Ook eerdere discussies in het conferentiecomité en het feit of een kwestie in een speciale paragraaf was opgenomen speelt mee bij het selecteren van de individuele gevallen door het comité.

De werknemers stelden dat de lijst van individuele gevallen niet geheel voldeed aan hun wensen. Er werd door de werknemers gesuggereerd dat de werkgevers een veto hadden uitgesproken om Colombia op de lijst te plaatsen. De werknemers waren van mening dat de moeilijkheden bij het vaststellen van de definitieve lijst reden waren om nog eens goed na te denken over de werkmethoden van het comité, omdat de sfeer in het comité steeds meer gespannen werd en dit de geloofwaardigheid van het toezichthoudende systeem en het tripartisme van IAO kon aantasten.

De werkgevers constateerden een probleem met de werkmethode van het comité. Het enige land dat de werkgevers graag op de lijst hadden gezien, waar sprake is van schending van werkgeversrechten, is Venezuela. Dit was voor de werkgevers het meest belangrijke geval om te bespreken. Dit land is niet op de lijst geaccepteerd; alle overige gevallen betreffen schendingen van werknemersrechten. Het succes van het toezichthoudend systeem van de IAO rust op samenwerking tussen werkgevers en werknemers en omdat de werknemers weigerden Venezuela op de lijst te erkennen hebben ze de hoeksteen van de IAO verworpen.

NB: Colombia verscheen vrijwillig voor het comité en is dus wel besproken; Venezuela echter niet.

IMEC (waaronder Nederland) sprak waardering uit voor het streven naar toename van de kwaliteit en impact van de Deskundigenrapporten. Punt van zorg bleef echter de kwestie van *time-management*. Doordat de definitieve selectie van individuele gevallen (door sociale partners) erg laat plaatsvindt, wordt de werkdruk in de tweede conferentie-week bijzonder groot. Tijdens deze IAC kon pas op dinsdag in de tweede week worden begonnen met de bespreking van de individuele gevallen. IMEC verwelkomde de aanpassing van de werkmethode van het Comité die het mogelijk maakt een individuele kwestie te bespreken ook als de desbetreffende overheid niet deelneemt aan de discussie. De interventie van IMEC is opgenomen in bijlage 2.3.1.

Algemene discussie over arbeidsvoorwaarden in de publieke sector

De algemene discussie werd dit jaar gewijd aan het onderzoek naar arbeidsvoorwaarden in de publieke sector. De IAO heeft onderzoek gedaan naar verdrag nr. 94 en de bijbehorende aanbeveling nr. 84. Het verdrag en de aanbeveling hebben betrekking op openbare aanbesteding door de landelijke overheid. Het verdrag beoogt de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden van werknemers die werkzaamheden voor de opdrachtnemer uitvoeren te beschermen. Concurrentie op arbeidskosten en een neerwaartse druk op niveau van arbeidsvoorwaarden als gevolg van aanbesteding wil de IAO met dit verdrag voorkomen. Van overheden wordt daarbij een voorbeeldfunctie verwacht. Lidstaten die het verdrag hebben geratificeerd zijn gehouden om in hun contracten arbeidsclausules op te nemen die de werknemers recht geven op “beloning, arbeidstijden en andere arbeidsvoorwaarden” die niet minder zijn dan bij CAO of wettelijk overeengekomen voor dergelijk werk in de branche en de regio waar het werk wordt uitgevoerd.

De werkgevers meenden dat concurrentie op arbeidskosten niet perse slecht is, maar dat hierbij altijd de voor- en nadelen tegen elkaar afgewogen moeten worden. Ook het goed functioneren van de arbeidsmarkt is gebaseerd op competitie, en dit kan ook gebaseerd zijn op arbeidskosten. De werkgevers stelden dat het verdrag slecht geratificeerd is door overheden en daarom blijkbaar achterhaald en niet bruikbaar. Het was dan ook niet nodig het verdrag uit het slop te halen door een extra promotiecampagne te starten of dit te moderniseren.

De werknemers vonden het verdrag juist essentieel in de toenemende globalisering. Het verdrag is namelijk ook van toepassing op onderaannemers en andere ketens. Het verdrag is simpel in zijn uitgangspunten en kan makkelijk worden aangepast/gemoderniseerd aan de veranderende werkelijkheid opdat rechten van werknemers kunnen worden blijven beschermd.

Vele overheden, waaronder Nederland (zie bijlage 2.3.7) intervenueerden en steunden de toepassing van Verdrag 94 wel degelijk, gelet op de mogelijkheden die het in een globaliserende wereld biedt om “sociale dumping” te voorkomen. Nederland lichtte het kabinetsbeleid ten aanzien van duurzaam inkopen toe en riep op tot een grotere bewustwording van het verdrag. De IAO werd door Nederland opgeroepen assistentie te verlenen zodat betrokken partijen makkelijk toegang hebben tot in sociale normen gespecialiseerde adviseurs en auditors.

De discussie werd afgesloten met de conclusie dat de werknemers en regeringen op een overweldigende wijze de relevantie van het verdrag hadden benadrukt. Nader onderzoek naar het onderwerp werd wenselijk geacht. Mogelijk zal tijdens de Beheersraad in november 2008 al een besluit voorliggen over het organiseren van een tripartiete expertmeeting. Voor bewustwording heeft IAO een “*Practical Guide to Convention No. 94*” gemaakt, die hierbij kan worden gebruikt.

Deel 2: de toepassing en de naleving van verdragen en aanbevelingen

In deze categorie zijn landen behandeld die hun rapportageverplichtingen niet zijn nagekomen.

Naast bovenstaande categorie wordt aan de hand van het rapport van het Deskundigencomité ieder jaar in overleg tussen werknemers en werkgevers een zogenoemde ‘lijst’ vastgesteld van individuele gevallen (zie bijlage 2.3.2). Deze lijst bevatte dit jaar 23 landen, waarvan de meeste gevallen – zoals gebruikelijk - betrekking hadden op de verdragen nrs. 87 en 98 (vakbondsvrijheid en collectief onderhandelen). Alhoewel Colombia niet op de lijst stond, werd het – bij wijze van uitzondering en zonder precedentwerking- wel besproken, omdat de Minister van Sociale Bescherming naar Genève was afgereisd om de zaak vrijwillig toe te lichten.

Colombia (Verdrag nr. 87 – vakbondsvrijheden)

De regering van Colombia benadrukte vooruitgang en inspanningen ter verbetering van de situatie en bestrijding van straffeloosheid.

De werknemers waren uiterst kritisch. Ze wezen op de militarisering en het voordurende geweld tegen vakbondsleden. De inspanningen van de regering werden erkend, maar niet als bevredigend gezien. Er werd weinig resultaat bereikt en de regering wierp een rookgordijn op om

dit te maskeren.

De werkgevers spraken van positieve ontwikkelingen en waardering voor de inzet van de regering. Ondanks het feit dat nog veel gedaan moest worden, waren er veel positieve ontwikkelingen.

Namens de EU werd een verklaring afgelegd (zie bijlage 2.3.3 (b)) waarin de inspanningen van de regering werden erkend en zorg werd uitgesproken over het voortgaande geweld en de straffeloosheid.

Het comité concludeerde dat snelle maatregelen nodig waren om naleving van het verdrag te versterken, er werd zorg uitgesproken over het voortgaande geweld en straffeloosheid, maar er werd ook gewezen op de significante inspanningen van de Colombiaanse regering.

Voorts werden onder andere besproken:

Wit-Rusland (Verdrag nr. 87 en 98 – vakbondsvrijheden; collectief onderhandelen)

Dit jaar moest Wit-Rusland opnieuw voor het comité verschijnen wegens schendingen van verdrag 87.

De regering stelde aan de aanbevelingen van de IAO te hebben voldaan. Sociale partners toonden voorzichtig optimisme, al moest nog duidelijk enige vooruitgang worden geboekt.

Namens de EU werd een verklaring uitgesproken (bijlage 2.3.4 (b)) waarin de EU zorgen uitte over het gebrek aan vooruitgang.

Het comité concludeerde dat de regering wel degelijk de nodige stappen had gezet, maar dat kernaanbevelingen van de IAO nog steeds niet waren geïmplementeerd, waardoor de genomen stappen de kern van de zaak niet raakten.

Zimbabwe (Verdrag nr. 87 – vakbondsvrijheden)

De bespreking van Zimbabwe kon vorig jaar niet doorgaan omdat de regering niet bij de bespreking verscheen. Daarna zijn de werkmethoden van het comité zodanig aangepast dat ook in geval van afwezigheid van de regering van een land dat op de lijst te bespreking staat, de bespreking gewoon doorgang vindt.

Zimbabwe was dit jaar evenmin in het comité aanwezig, maar de bespreking vond wel plaats. Kern van de kritiek van de werknemers was dat de relevante rechten uit IAO-verdragen niet in nationale wetgeving waren omgezet, waardoor daar in Zimbabwe geen rekening mee werd gehouden. Daarnaast werd opnieuw kritiek geuit over gewelddadigheden tegen vakbondsleden en andere burgers.

De werkgevers onderschreven de interventie van de werknemers in grote mate. De werkgevers herinnerden aan de mogelijkheid voor lidstaten om een klacht in te dienen op basis van artikel 26 van het IAO Statuut en een onderzoekcommissie in te stellen.

De overheden waren hevig verontrust door de aanhoudende en systematische schending van mensen- en arbeidsrechten in Zimbabwe. De EU legde een verklaring af (zie bijlage 2.3.5 (b)) waarin opnieuw ernstige zorgen werden uitgesproken over de huidige situatie in Zimbabwe en riep de regering op de nodige stappen te nemen om dit te beëindigen.

Het comité veroordeelde in de conclusies Zimbabwe voor het gebrek aan respect voor het toezichthoudende systeem van de IAO door 2 achtereenvolgende jaren niet te verschijnen. Het sprak teleurstelling uit over het feit dat Zimbabwe bleef weigeren technische assistentie te aanvaarden en riep de regering op haar verplichtingen na te komen en volledig met de IAO samen te werken.

Tijdens de Beheersraad die aansluitend aan de IAC volgde, riepen de werknemers op tot een klachtenprocedure op basis van artikel 26 van het IAO Statuut en een onderzoekcommissie op te richten. Hier zal tijdens de Beheersraad van november 2008 een besluit over worden genomen.

Deel 3: de speciale zitting over de naleving door Birma/Myanmar van Verdrag nr. 29

Zoals gebruikelijk, stond Birma tijdens de IAC op het programma voor schendingen van verdrag 29 (*dwangarbeid*).

De meeste sprekers gingen in hun interventies in op de cycloon Nargis en spraken hun medeleven uit voor het Birmees volk dat sterk onder de natuurramp had geleden. Tevens riepen de meeste sprekers de Birmeese overheid op geen dwangarbeid in te zetten in de wederopbouwfase. Het werk van de IAO *Liaison Officer* werd ondersteund en gewaardeerd en de verlenging van het klachtenmechanisme met 12 maanden (na maart 2008) werd breed verwelkomd. EU sprak een verklaring uit (bijlage 2.3.6 (b)) langs deze lijnen.

Het comité concludeerde dat de regering nog de nodige stappen moest zetten; geen enkele van de aanbevelingen van de onderzoekscommissie was geïmplementeerd en vooral het leger zette nog steeds dwangarbeid in. Het comité constateerde dat het klachtenmechanisme nog functioneerde, maar dat het straffen van plegers van dwangarbeid in het algemeen niet onder het strafrecht was gebracht waardoor het leger vrijuit ging. Er werd opnieuw grote zorg geuit over het gevangen houden van mensen die hun recht op vrije meningsuiting en van vereniging wilden gebruiken en het comité riep de regering opnieuw op gevolg te geven aan de aanbevelingen van de onderzoekscommissie.

2.3.1 IMEC VERKLARING

2.3.2 LIJST INDIVIDUELE GEVALLEN

2.3.3 INTERVENTIE NEDERLAND MET BETREKKING TOT VERDRAG 94

2.3.4 EU VERKLARING, ILO CONCLUSIES COLOMBIA

2.3.5 EU VERKLARING, ILO CONCLUSIES WIT-RUSLAND

2.3.6 EU VERKLARING, ILO CONCLUSIES ZIMBABWE

2.3.7 EU VERKLARING, ILO CONCLUSIES BIRMA

DEEL III

**BEHANDELING ONDERWERPEN DOOR DE BEHEERSRAAD OP
DE AGENDA GEPLAATST**

3.1 VAARDIGHEDEN TEN BEHOEVE VAN EEN VERBETERDE PRODUCTIVITEIT, GROEI VAN DE WERKGELEGENHEID EN ONTWIKKELING

3.1 Vaardigheden ten behoeve van een verbeterde productiviteit, groei van de werkgelegenheid en ontwikkeling

Inleiding

Tijdens de 97ste zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (IAC) is een algemene discussie gehouden over *Skills for improved productivity, employment growth, and development*. De discussies in het Comité hebben geresulteerd in een resolutie (zie bijlage 3.1.1). Deze resolutie betreft de aanname van de conclusies van het Comité. Ook wordt in de resolutie aan de Beheersraad en aan de Directeur-Generaal gevraagd om met deze conclusies rekening te houden, respectievelijk bij de invulling van de Decent Work Agenda en bij de invulling van het programma en de verdeling van budget in 2012-2013 (en waar mogelijk in 2010-2011).

Tot voorzitter van het Comité werd dhr. Craig Arnotage gekozen (overheid, Nieuw-Zeeland). Vice-voorzitters waren dhr. Chiel Renique (werkgevers, Nederland) en mevr. Halimah Yacob (werknemers, Singapore). Rapporteur was dhr. Neville Ying (overheid, Jamaica).

Rapport

Het onderwerp “vaardigheden” is tijdens de Beheersraad van maart 2006 geagendeerd. In het rapport, dat het Office ter voorbereiding van de discussie had opgesteld, zijn o.a. de aanbeveling over Human Resources Development uit 2004 en de conclusies van verschillende IAO-publicaties (zoals verschillende *World Employment Reports*) verwerkt. Het rapport gaat in op de vraag hoe landen de vaardigheden van hun inwoners kunnen ontwikkelen om op die manier de arbeidsparticipatie én de arbeidsproductiviteit te verhogen. Het rapport benadert deze vraag vanuit het perspectief van de Decent Work Agenda van de IAO en ziet effectieve stelsels om vaardigheden te ontwikkelen – stelsels die onderwijs, praktische training, toegang tot de arbeidsmarkt, leren op de werkplek en een leven lang leren combineren – als een belangrijke sleutel tot economische groei die kan leiden tot meer en betere banen. In het IAO rapport worden de beleidsuitdagingen voor landen in verschillende stadia van ontwikkeling geschetst, variërend van de minst ontwikkelde tot de OECD landen. Daarnaast gaat het rapport in op een aantal specifieke doelgroepen, zoals jongeren en gehandicapten en wordt een aantal specifieke thema’s die samenhangen met globalisering nader uitgewerkt (te weten technologie, handel en klimaatverandering). De impact hiervan op de ontwikkeling van (beroeps-)vaardigheden wordt in het rapport kort besproken. Het rapport eindigt met een overzicht van de belangrijkste beleidsrichtingen die in het rapport worden voorgesteld en met een zestal stellingen die als basis voor de discussie dienden.

Discussie en conclusies

Tijdens de **discussie** over het rapport aan de hand van de stellingen viel onder meer het volgende op:

- Consensus. Over het algemeen bestond er grote consensus tussen werkgevers, werknemers en vertegenwoordigers van regeringen over de noodzaak, het nut en de vormgeving van *skills development*;
- Aandacht voor het aanleren van *core skills*, zoals alfabetisering en communicatieve vaardigheden, en de ontwikkeling *lifelong learning*, ook met het oog op de zgn. *drivers of change* (handel, klimaatverandering, demografie, etc.);
- De noodzaak om vaardighedenbeleid in te bedden in economisch en sociaal beleid;
- Aandacht voor *outsourcing* en migratie. Dit kan positieve spillovers met zich meebrengen, zoals het verhogen van de vaardigheden in het land waarnaar uitgeweken wordt. Werknemers benadrukten evenwel dat hiervoor dan wel de voorwaarden geschapen moeten worden, zoals erkenning van in het buitenland opgedane vaardigheden in het thuisland;

- Het belang van *forecasting*. Juist op dit punt zag men een rol voor de IAO om ontwikkelende landen te ondersteunen door het verspreiden van *good practices* op het gebied van *skills forecasting*;
- De link tussen de arbeidsmarkt en vaardigheden. Hier werd opgemerkt dat erkenning van vaardigheden – al dan niet opgedaan in de formele, informele sector of het onderwijs – van groot belang is;
- Nadruk op beleidscoherentie, zowel binnen landen als binnen internationale organisaties. Verschillende landen maakten duidelijk dat de IAO zeker een rol heeft om ontwikkelende landen te ondersteunen om het vaardighedenbeleid te verbinden met het arbeidsmarktbeleid, maar dat zij zich wel moet blijven richten op de “*world of work*” en zich niet het mandaat van andere organisaties mag toe-eigenen;
- Aandacht voor sociale dialoog;
- Aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals jongeren, gehandicapten, ouderen en vrouwen.

In de **conclusies** komen vrijwel alle bovengenoemde aspecten terug, waarbij voor verschillende onderwerpen de specifieke verantwoordelijkheidsverdeling tussen werkgevers, werknemers, overheden en de IAO wordt beschreven. Tijdens de bespreking van de conclusies in de *drafting group* en in het Comité viel onder meer het volgende op:

- Het specifiek benoemen van de doelgroep ouderen onder het laatste lemma (*skills development for social inclusion of target groups*) waar dit eerst nog niet het geval was. Verschillende landen (waaronder de V.S. en het V.K.) verzetten zich tegen het uitbreiden van de lijst met meer categorieën. Nederland ondersteunde dit amendement, dat ook door werkgevers en werknemers werd ondersteund, omdat naar verwachting de arbeidsparticipatie van ouderen in ons land steeds belangrijker zal worden;
- Flexicurity. De EU landen, Canada, Australië, Zuid-Korea, Japan en Nieuw-Zeeland spraken zich met een amendement uit voor het opnemen van het concept flexicurity in de conclusies onder paragraaf 33 (zie bijlage 3.1.2, paragraaf 181). Hierbij werd het woord flexicurity niet expliciet genoemd. Er werd gesproken van “*an integrated policy approach, based on national circumstances*” met vier deelgebieden (werkgelegenheids-, sociaal, arbeidsmarkt- en *lifelong learning* beleid, en een gebalanceerde benadering van contracten). Dit amendement is na een uitgebreide discussie ingetrokken omdat werkgevers en werknemers niet tot overeenstemming konden komen over de precieze tekst en de daarin besloten verantwoordelijkheden voor werkgevers;
- Het uitgebreid bespreken van *outsourcing*, zonder al te veel op zaken als migratie en *brain drain* in te gaan.

Nederlandse inzet

De conclusies van het Comité sluiten goed aan bij de Nederlandse positie. Zo is er aandacht en ruimte verkregen voor de Nederlandse vaardighedenpraktijk met haar focus op de regio (denk aan de projectdirectie Leren en Werken). Ook wordt de verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers voor de scholing van werknemers genoemd in de conclusies. In IMEC-statements is aangegeven dat training voor werknemers in brede zin moet worden opgevat (sectorspecifieke training voor de werknemer is (te) beperkt. Het gaat er toch om de *employability* te bevorderen). Ten slotte is ook ruimte gecreëerd voor de IAO om m.n. ontwikkelingslanden te ondersteunen om zowel binnen de onderwijssector als binnen de private sector sterker en gecoördineerd aandacht te besteden aan het ontwikkelen van relevante vaardigheden voor de arbeidsmarkt.

Nederlandse rol

Nederland heeft in het Comité een actieve rol gespeeld. Omdat de IAO benadering van vaardigheden veel gelijkenissen met de Lissabonstrategie van de EU vertoont, heeft Nederland zich in de eerste week actief opgesteld om de afstemming in EU-verband te beïnvloeden, wat een duidelijke weerslag heeft gehad op de EU-statements. Daarnaast heeft de Nederlandse

vertegenwoordiger, tezamen met zijn collega van de V.S., de coördinatie van de IMEC-groep op zich genomen.

Vervolg

Politieke consequenties:

- De conclusies van het comité zullen op korte termijn geen praktische consequenties voor Nederland hebben. In de voorbereiding en in de vergaderingen van het comité is voldoende aandacht en ruimte gevraagd voor het Nederlandse beleid dat zich met de projectdirectie Leren en Werken op de regio richt.
- Mogelijk kan op termijn verwacht worden dat de IAO zich zal inspannen om de erkenning van kwalificaties over grenzen heen te agenderen. Met name met de EU statements is ingegaan op regionale (d.w.z. internationale) erkenning van vaardigheden, zoals gebeurt met het Europese Qualificatie Netwerk en Europass.

**3.1.1 RESOLUTIE VAARDIGHEDEN TEN BEHOEVE VAN
EEN VERBETERDE PRODUCTIVITEIT, GROEI VAN DE
WERKGELEGENHEID EN ONTWIKKELING**

3.1.2 AMENDEMENT VAN HET CONCEPT FLEXICURITY

3.1.3 IMEC EN EU VERKLARINGEN

3.2 BEVORDERING VAN DE WERKGELEGENHEID OP HET PLATTELAND TEN BEHOEVE VAN ARMOEDEBESTRIJDING

3.2 Bevordering van de werkgelegenheid op het platteland ten behoeve van armoedebestrijding

Inleiding

Tijdens de 97ste sessie van de Internationale Arbeidsconferentie (IAC) van de IAO werd in het Comité 'Promotion of Rural Employment for Poverty Reduction' het gelijknamige, door het Bureau opgestelde, rapport besproken.

De discussies in het Comité hebben geresulteerd in een tweetal resoluties (zie bijlage). De eerste resolutie betreft de aanneming van de conclusies uit de discussie in het Comité, inclusief het verzoek hiermee rekening te houden bij het formuleren van het 'Strategic Policy Framework 2010-15' en implementatie van het Programma en Budget voor de periode 2008-09. De tweede resolutie is een initiatief van de werknemers, en betreft een oproep aan de IAO tot het organiseren van een tripartite *technical workshop* over de effecten van de wereldwijde voedselcrisis op decent work.

Comité Officers

De volgende personen werden tijdens het Comité gekozen als:

Voorzitter	: Mr. Ngosa Chisupa, Overheid, Zambia.
Vice-voorzitter werknemer	: Mr. James Ritchie, Werknemer, Nieuw Zeeland.
Vice-voorzitter werkgever	: Mr. Philip O'Reilly, Werkgever, Nieuw Zeeland.
Rapporteur	: Mrs. Eva Fehringer, Overheid, Oostenrijk.

Rapport 'Promotion of Rural Employment for Poverty Reduction'

Doel van het rapport is een discussie welke leidt tot de formulering van een omvattende strategie ter promotie van werkgelegenheid en decent work in rurale gebieden én een geïntegreerd actieplan voor de IAO om deze strategie te implementeren.

Het rapport geeft een algemene beschrijving van de aard, omvang en veranderende patronen van rurale werkgelegenheid in de wereld (focus op ontwikkelingslanden). Hierbij worden de Decent Work Agenda (DWA), en meer specifiek de Global Employment Agenda (GEA), voorgesteld als raamwerk voor het ontwikkelen van beleid en actie.

Het rapport benadrukt het belang van *duurzame* rurale groei en het creëren van meer en betere banen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het belang van sociale bescherming, internationale arbeidsnormen en sociale dialoog.

Het rapport eindigt met een 7-tal *suggested points for discussion*, welke de basis vormden voor de discussie in het Comité.

Discussie en conclusie

De discussie in het Comité liet een duidelijk verschil zien tussen de belangen van de werkgevers en de werknemers. De overheden betrokken vaak een middenpositie.

De **werkgevers** richtten zich in hun betoog vooral op het belang van een goed raamwerk waarbinnen bedrijvigheid zich kan ontwikkelen. Hierbij moet gedacht worden aan een transparante en corruptie vrije democratie en bestuur, open handel en investeringsbeleid, productieve fysieke en sociale infrastructuur, investeringen in educatie en ontwikkeling van vaardigheden, etc.

De **werknemers** richtten hun betoog meer op het belang van *decent work* en het uitbreiden van arbeidswetgeving naar rurale gebieden. Andere belangrijke aandachtspunten van de werknemers waren het belang van vrijheid van organisatie en recht op collectieve onderhandeling, *gender issues* en ontwikkeling van vaardigheden, het verbeteren van sociale bescherming en meer aandacht voor werkgelegenheidscreatie in landbouw én voedselzekerheid voor de lokale en nationale bevolking (en de negatieve effecten hierop van de huidige organisatie van de wereldhandel).

De **overheden** betrokken een meer gebalanceerde positie. Zij benadrukten zowel het belang van beleid gericht op het scheppen van randvoorwaarden voor de promotie en ontwikkeling van bedrijvigheid én het naleven van de fundamentele arbeidsnormen en rechten op het werk en sociale bescherming. Enkele belangrijke aspecten die de overheden naar voren brachten waren het belang van *duurzame* ontwikkeling, aandacht voor groei én verdeling, het verbeteren van toegang tot financiële en sociale diensten, het verbeteren en uitbreiden van sociale bescherming, het belang van educatie en ontwikkeling van vaardigheden, het betrekken van sociale partners bij beleidsontwikkeling, het belang van een territoriale benadering en het formaliseren van de informele economie zonder dat dit ten koste gaat van de arm(st)en.

In de **conclusies** komen alle bovengenoemde aspecten terug en wordt afgesloten met een overzicht van de rol van overheden en de sociale partners en een IAO Actie Plan.

Rol overheden - Van overheden wordt verwacht dat ze zorgen voor goed bestuur, het opnemen van rurale werkgelegenheid in nationale ontwikkelingsstrategieën, implementatie en naleving van (arbeids)wetgeving in rurale gebieden, aanwezigheid en toegang tot basale voorzieningen en het verzamelen én verspreiden van betrouwbare informatie ten behoeve van beleidsontwikkeling.

Rol sociale partners - Sociale partners worden geacht hun vertegenwoordiging uit te breiden naar rurale gebieden, het beschikbaar maken van informatie, te participeren in ontwikkeling van beleid m.b.t. rurale werkgelegenheid en Decent Work Country Programmes (DWCPs).

IAO Actie Plan - Het actieplan wordt geacht coherent te zijn met beleid van andere multilaterale (VN) instellingen. Verder moet het actieplan gebaseerd zijn op de vier pijlers van de DWA, te weten werkgelegenheid, arbeidsnormen, sociale bescherming en sociale dialoog.

Nederlandse inzet

De conclusies uit het Comité sluiten goed aan bij de inzet van NL. De NLse inzet betrof o.a. het benadrukken van het belang van contextspecificiteit bij werkgelegenheids-/ontwikkelingsstrategieën, het opnemen van rurale werkgelegenheid in nationale ontwikkelingsstrategieën (PRSPs), aandacht voor groei én verdeling, aangeven dat ruraal meer is dan alleen landbouw (ook bouw, infrastructuur, toerisme, etc.). Verder heeft NL zich ingezet voor een continuering van de discussie binnen de IAO over de *global social floor*.

Nederland was geen voorstander van de door de werknemers ingebrachte resolutie over de effecten van de voedselcrisis op decent work. Echter, omdat de werkgevers de resolutie (na enkele aanpassingen) wel steunden, evenals veel overheden, is de resolutie met meerderheid van stemmen aangenomen.

Nederlandse rol

NL heeft in het Comité een actieve rol gespeeld. Door actieve deelname in de EU en IMEC coördinatie heeft NL haar mening duidelijk naar voren kunnen brengen. Dit is goed terug te zien in de door de EU en IMEC uitgesproken statements (zie bijlage 3.2.1), en daarmee in de conclusies.

Bovendien heeft de NLse vertegenwoordiger geparticipeerd in de *drafting group*. In deze groep van vijf overheids-, vijf werknemers- en vijf werkgeversvertegenwoordigers werd in kleine kring onderhandeld over de conclusies uit het Comité. In deze context kan vermeld worden dat de NLse inzet heeft geresulteerd in opname in de conclusies van de oproep tot verdere uitwerking van het concept *global social floor* door de IAO.

Vervolg

Het is moeilijk in te schatten wat het vervolg zal zijn op de aanneming van de conclusies en de resoluties. Met name de werkgevers en de werknemers riepen de IAO op tot actie. Het onderwerp is 20 jaar geleden al eens besproken in de ILC, maar de problemen en uitdagingen van toen zijn nog steeds relevant.

In een van de resoluties wordt de IAO opgeroepen tot het organiseren van een *technical workshop* over de gevolgen van de wereldwijde voedselcrisis op decent work.

De andere resolutie betrof de aanname van de conclusies en de oproep aan de Directeur-Generaal de conclusies in acht te nemen bij de formulering van de toekomstige IAO strategie en mogelijke vrijgekomen middelen te besteden aan het realiseren van het IAO Actie Plan.

3.2.1 IMEC EN EU VERKLARINGEN

**3.2.2 RESOLUTIE BEVORDERING VAN WERKGELEGENHEID OP
HET PLATTELAND TEN BEHOEVE VAN
ARMOEDEBESTRIJDING**

**3.3 HET VERSTERKEN VAN DE CAPACITEIT VAN DE IAO
IN HET ASSISTEREN VAN DE LEDEN BIJ HET BEREIKEN
VAN HUN DOELSTELLINGEN IN DE CONTEXT VAN
GLOBALISERING, VERVOLG OP DE ILC 2007**

3.3 Het versterken van de capaciteit van de IAO in het assisteren van de Leden bij het bereiken van hun doelstellingen in de context van globalisering, vervolg op ILC 2007 (“Strengthening the ILO’s capacity to assist its Members’ efforts to reach its objectives in the context of globalization”; SILC)

Na lange tripartiete onderhandelingen heeft de Internationale Arbeidsconferentie een verklaring afgekondigd inzake de missie van de IAO in de context van een globaliserende wereld. De verklaring legt de vier doelstellingen van de decent work agenda vast, de verplichtingen van de leden van de organisatie in deze, alsook hoe de IAO dient te worden versterkt om haar leden hierin bij te staan.

Na lange tripartiete onderhandelingen in het SILC Comité (*Committee on the Strengthening of ILO’s Capacity*) is gedurende de Internationale Arbeidsconferentie (IAC) een verklaring aangenomen met als titel “IAO Verklaring over Sociale Rechtvaardigheid voor een Eerlijke Globalisering” (*ILO-Declaration on Social Justice and a Fair Globalisation*). De verklaring bevat hoofdzakelijk drie elementen: 1) de positieve en negatieve consequenties van Globalisering, 2) noodzaak tot versterking van de IAO diensgevolge, 3) de wijze waarop de IAO zou moeten worden versterkt, met nadruk op de vier strategische doelen van de *Decent Work Agenda* en de verantwoordelijkheden van de leden van de organisatie in het bereiken van deze doelstellingen. De implementatie van de verklaring, waaronder verschillende belangrijke elementen inzake versterking van de capaciteit en goed bestuur van het IAO Bureau, zijn vervat in een resolutie, welke het IAO Bureau verzoekt om een concreet implementatieplan en voorstellen terzake voor de IAO Beheerraden van november 2008 en maart 2009.

De onderhandelingen begonnen slecht. Tijdens de eerste zitting van het Comité legden werkgevers en werknemers een geamendeerde tekst voor die werd geïntroduceerd als de nieuwe basis voor verdere onderhandelingen, hetgeen door overheden werd opgevat als een onacceptabel *fait accompli*. De sociale partners haastten zich deze tactische fout te herstellen, en herdoopten hun tekst als gezamenlijke amendementen, die door de overheden zouden kunnen worden meegenomen in hun overwegingen. De hieropvolgende *drafting group* met vertegenwoordigers van sociale partners en overheden van de verschillende regionale groepen (waaronder Nederland), kon met een resultaat komen dat in grote lijnen door zowel sociale partners als overheden kon worden geaccepteerd. Laatste controversie betrof de titel. Werkgevers wilden onder geen voorwaarde Decent Work in de titel zien opgenomen. Een verklaring moest tijdloos zijn en *Decent Work* betrof volgens hen slechts een concept dat na bepaalde tijd verouderd zou zijn en een verklaring moest tijdloos zijn. Waar het werkelijk om ging waren de vier strategische doeleinden die onder *Decent Work* dienden te worden verstaan. Uiteindelijk werd gekozen voor het bovengenoemde compromis en is de tekst door het comité aan de IAC voorgelegd, welke hem heeft aangenomen.

De Verklaring heeft een vier-voudig doel voor ogen:

1. Het kernmandaat van de organisatie wordt herbevestigd in het licht van de globalisering. Promotie van werkgelegenheid, extensie van sociale bescherming, versterking van sociale dialoog en respect voor de (fundamentele) arbeidsnormen zijn 4 strategische doelstellingen die elk land op nationaal niveau dient te implementeren. Samen vormen deze 4 strategische doelstellingen het concept “*Decent Work*”. Vooruitgang op 1 vlak maar niet op de andere is suboptimaal. De 4 strategische doelstellingen zijn interdependent en nauw aan elkaar verbonden.
2. De leden worden gewezen op hun verplichtingen om dit mandaat in te vullen (opstellen van nationale programma’s, ratificatie en implementatie van

conventies, opstellen van indicatoren, etc.). Nieuw hierbij is dat aan lidstaten niet alleen wordt gevraagd om normen te ratificeren maar ook om actief mee te werken aan de ruimere vooruitgang van de *Decent Work Agenda*.

3. De organisatie moet versterkt worden om haar leden hierin te kunnen bijstaan (o.a. versterking kennis en expertise, technische assistentie, werkwijze Bureau, Beheerraad en Conferentie, versterking *results based management*, etc.). Het normatieve systeem blijft bestaan, maar wordt aangevuld met *soft law*, sterkere promotie van de normen.
4. Om de vooruitgang van dit alles te meten wordt een nieuwe, aanvullende methode ingevoerd, nl. een nieuw systeem van “cyclische rapportage”, die als wederkerende agendapunten (*recurring items*) door de Conferentie zullen worden behandeld. Dit dient strategische behandeling van de doeleinden/pijlers van de *Decent Work Agenda* mogelijk te maken. Dit systeem, aanvullend op bestaande rapportagemechanismen, moet de organisatie in staat stellen beter in te spelen op de behoeften van haar leden (wat loopt goed?, waar zijn er hiaten?, welke arbeidsnormen zijn verouderd?, waar zijn nieuwe normen nodig?, etc.).

De “IAO Verklaring over Sociale Rechtvaardigheid voor een Eerlijke Globalisering” is een belangrijke mijlpaal voor de organisatie. Al een klein decennium vent de IAO het *Decent Work* concept uit, hetgeen inmiddels is overgenomen door ECOSOC, de EU en zelfs deel uit maakt van de MDG’s. Nu is dit concept dan ook vastgelegd in een verklaring van de organisatie zelf en is het concept door DG IAO, Juan Somavia, als het ware “gedeponeerd”. De verklaring en de bijgaande resolutie dienen echter ook een ander belang, en wel de broodnodige versterking van de organisatie zelf. De meerwaarde van de organisatie ligt naast *standard setting* en het *supervisory mechanism* vooral in de implementatie van de decent work agenda in het veld middels technische assistentie. Deze assistentie dient van hoge kwaliteit te zijn en goed aan te sluiten op de behoeften van de leden. De cyclische rapportages moeten het nodige inzicht verschaffen om hieraan te kunnen voldoen. Daarnaast dient het bestuur van de organisatie te worden verbeterd. De verklaring en de resolutie vormen een goed uitgangspunt hiervoor. Zoals gebruikelijk hangt echter alles af van de implementatie en dient dit proces nauw gevolgd te worden, met name in november 2008 en maart 2009, wanneer de verschillende voorstellen de Beheerraad bereiken.

3.3.1 IMEC EN EU VERKLARINGEN

**3.3.2 PROPOSED ILO DECLARATION ON SOCIAL
JUSTICE FOR A FAIR GLOBALIZATION, RESOLUTION ON
STRENGTHENING THE ILO'S CAPACITY TO ASSIST ITS
MEMBERS' EFFORTS TO REACH ITS OBJECTIVES IN THE
CONTEXT OF GLOBALIZATION**

DEEL IV

AGENDA VOOR DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE VAN 2009 (98ste ZITTING)

4.1 AGENDA VOOR DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE 2009 (98ste ZITTING)

4.1 Agenda voor de Internationale Arbeidsconferentie van 2009 (98ste zitting)

Vaste onderwerpen

- 2.1 (a) Rapporten van de Voorzitter van de Beheersraad en van de Directeur-Generaal
 - (b) Global report in het kader van de follow-up van de IAO declaratie, thema 2009: gedwongen arbeid en slavernij
- 2.2 Financieel comité van overheidsvertegenwoordigers
- 2.3 Comité inzake de toepassing en naleving van verdragen en aanbevelingen

Behandeling onderwerpen door de Beheersraad op de agenda geplaatst

- 3.1 HIV/AIDS op de werkplek
- 3.2 Arbeid en sociale bescherming in de nieuwe demografische context
- 3.3 *Gender equality* in het hart van *decent work*